

**MAŽOSIOS BENDRIJOS.
KLAUSIMAI—ATSAKYMAI**
(parengta pagal teisės aktų nuostatas, galiojančias 2023 m. sausio 1 d.)

Dėl gyventojų pajamų mokesčio

1. Kokias pajamas gali gauti MB¹ narys iš MB? Kaip apmokestinamos ir deklaruojamos gaunamos pajamos?

Atsakymas.

1.1. MB narys iš MB gali gauti sumas, pajamų mokesčio ir socialinio draudimo įmokų tikslu priskiriamas su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms.

Iš MB gauta suma, priskiriama su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms, turi neviršyti sumos, nuo kurios pagal VSD įstatymo² nuostatas skaičiuojamos ir mokamos MB nario VSD³ įmokos. VSD įmokų bazė negali būti didesnė nei VSD įmokų lubos – 43 VDU⁴ per metus (2023 m. – 72 450,70 Eur; 2022 m. – 64 676,30 Eur; 2021 m. – 58 166,10 Eur; 2020 m. – 53 380,20 Eur).

Su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusiomis pajamomis laikoma faktiškai MB nario iš MB gauta suma, VMI⁵ pateiktoje gyventojų pajamų mokesčio deklaracijoje (GPM311)⁶ deklaruota 02 pajamų rūšies kodu.

Tokios pajamos, atėmus metinį NPD⁷, apmokestinamos, taikant 20 proc. GPM⁸ tarifą. Jeigu metinė su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusių pajamų (neįskaitant apskaičiuotų 2018 m. ar anksčiau), tantjemų ir atlygio už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, iš darbdavio pagal autorines sutartis gautų pajamų suma viršija 60 VDU – 2021 m. ir vėlesniais metais (2023 m. – 101 094 Eur; 2022 m. – 90 246 Eur; 2021 m. – 81 162 Eur), 84 VDU (104 277,60 Eur) – 2020 m., tai 60 VDU (2023 m., 2022 m., 2021 m.) ar 84 VDU (2020 m.) viršijanti suma apmokestinama, taikant 32 proc. GPM tarifą.

Pagal mokesčio sumokėjimo tvarką 02 kodu deklaruojamos nuolatinio Lietuvos gyventojų pajamos priskiriamos B klasės pajamoms, kurias iki kitų metų gegužės 1 d. deklaruoti ir nuo jų sumokėti GPM pareiga tenka pačiam MB nariui.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų 02 deklaruojamos pajamos pagal mokesčio sumokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, nuo kurių pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti GPM⁹ 23 straipsnyje nustatyta tvarka pareiga nustatyta mokestį išskaičiuojančiam asmeniui – MB.

1.2. Pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai).

MB narys gali gauti pajamų iš paskirstytojo pelno (dividendus), kurios deklaruojamos 26 pajamų rūšies kodu, apmokestinamos, taikant 15 proc. GPM tarifą, neatsižvelgiant į jų sumą. Nuolatinio Lietuvos gyventojų gautos pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai) pagal mokesčio sumokėjimo tvarką priskiriamos B klasės pajamoms, kurias iki kitų metų gegužės 1 d. deklaruoti ir nuo jų sumokėti GPM pareiga tenka pačiam MB nariui.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojų gautos pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai) pagal mokesčio sumokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms, nuo kurių pajamų mokestį apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti GPM 23 straipsnyje nustatyta tvarka pareiga nustatyta mokestį išskaičiuojančiam asmeniui – MB.

1.3. Pajamos pagal civilinę sutartį už vadovavimo MB paslaugas.

¹ Mažoji bendrija.

² Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymas.

³ Valstybinio socialinio draudimo.

⁴ Vidutinių šalies darbo užmokesčių dydžio suma, taikoma apdraustųjų asmenų VSD įmokų bazei skaičiuoti.

⁵ Valstybinė mokesčių inspekcija.

⁶ GPM311 forma patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2019 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. VA-93.

⁷ Neapmokestinamasis pajamų dydis.

⁸ Gyventojų pajamų mokestis.

⁹ Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymas.

MB narys (vadovas) pagal su MB sudarytą civilinę sutartį gali gauti pajamų už vadovavimo MB paslaugas. Iki 2020 m. lapkričio 18 d. ribojimas MB nariui už vadovavimą MB išmokamam atlygiui nebuvo nustatytas.

Pagal 2020 m. lapkričio 19 d. įsigaliojusį 2020 m. lapkričio 5 d. įstatymą Nr. XIII-3359¹⁰ bendra atlygio už MB suteiktas paslaugas (įskaitant vadovavimo MB paslaugas) ir atliktus darbus suma negali viršyti 100 000 Eur per kalendorinius metus.

MB nario – vadovo, už vadovavimą MB gautos pajamos apmokestinamos, taikant 15 proc. GPM tarifą. Jeigu bendra per kalendorinius metus pagal paslaugų sutartis gautų ir kitų nesusijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais pajamų suma viršija 120 VDU sumą (2023 m. – 202 188 Eur; 2022 m. – 180 492 Eur; 2021 m. – 162 324 Eur; 2020 m. – 148 968 Eur), tai 120 VDU viršijanti suma¹¹ – apmokestinama, taikant 20 proc. GPM tarifą.

MB nario – vadovo pajamos deklaruojamos 77 pajamų rūšies kodu (pajamos už kitas paslaugas). Nuolatinio Lietuvos gyventojo už vadovavimą MB gautos pajamos priskiriamos B klasės pajamoms, kurias iki kitų metų gegužės 1 d. deklaruoti ir nuo jų sumokėti GPM pareiga tenka pačiam MB nariui.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojo už vadovavimą MB gautos pajamos (A klasės) nėra GPM objektas.

Ne MB nario – MB vadovo (nuolatinio Lietuvos gyventojo) už vadovavimą MB gautos pajamos deklaruojamos 89 pajamų rūšies kodu, apmokestinamos, taikant 20 proc. GPM tarifą. Jeigu bendra per kalendorinius metus gautų tokių pajamų suma kartu su pajamomis iš darbo santykių ar jų esmę atitinkančių santykių, tantjemomis, atlygiu už veiklą valdyboje, stebėtojų taryboje ar paskolų komitete, iš darbdavio pagal autorines sutartis gautomis pajamomis viršija 60 VDU – 2021 m. ir vėlesniais metais (2023 m. – 101 094 Eur; 2022 m. – 90 246 Eur; 2021 m. – 81 162 Eur), 84 VDU (104 277,60 Eur) – 2020 m., tai 60 VDU (2023, 2022 m., 2021 m.) ar 84 VDU (2020 m.) viršijanti suma apmokestinama, taikant 32 proc. GPM tarifą. Pagal pajamų mokesčio sumokėjimo tvarką MB vadovo – ne MB nario pajamos priskiriamos A klasės pajamoms, nuo kurių GPM apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti GPM 23 straipsnyje nustatyta tvarka pareiga nustatyta mokesčių išskaičiuojančiam asmeniui – MB.

1.4. Pajamos pagal civilines sutartis už MB suteiktas paslaugas ar atliktus darbus.

Nuo 2020 m. lapkričio 19 d. MB narys su MB gali sudaryti civilines sutartis dėl paslaugų teikimo ir darbų MB atlikimo, išskyrus darbo santykių požymius turinčias sutartis. Pagal MB nario su MB sudarytas civilines sutartis suteiktų paslaugų (įskaitant ir vadovavimo MB paslaugas, suteiktas nuo 2020 m. lapkričio 19 d.) ir atliktų darbų suma negali viršyti 100 000 Eur per kalendorinius metus. MB nario už MB suteiktas paslaugas ir atliktus darbus gautos pajamos deklaruojamos 77 pajamų rūšies kodu, jeigu tai pajamų rūšiai nėra nustatytas specialus pajamų rūšies kodas (35, 77, 92, 93 ir pan.). Pavyzdžiui, už MB išnuomotą turtą gautos pajamos deklaruojamos 23 ir 24 išmokų kodais, palūkanos už MB suteiktą paskolą – 58 išmokos kodu ir pan.

100 000 Eur už MB suteiktas paslaugas ar atliktus darbus neviršijančios pajamos apmokestinamos, taikant 15 proc. GPM tarifą. Jeigu per kalendorinius metus pagal paslaugų suteikimo ar darbų atlikimo sutartis ir kitų nesusijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais bendra pajamų suma viršija 120 VDU sumą (2023 m. – 202 188 Eur; 2022 m. – 180 492 Eur; 2021 m. – 162 324 Eur; 2020 m. – 148 968 Eur), tai 120 VDU viršijanti suma apmokestinama, taikant 20 proc. GPM tarifą.

Nuolatinio Lietuvos gyventojo už MB suteiktas paslaugas ar atliktus darbus gautos pajamos priskiriamos B klasės pajamoms, kurias iki kitų metų gegužės 1 d. deklaruoti ir nuo jų sumokėti GPM pareiga tenka pačiam MB nariui.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojo už MB suteiktas paslaugas ar atliktus darbus gautos pajamos priskiriamos A klasės pajamoms. Kai šios pajamos yra nenuolatinio Lietuvos gyventojo GPM objektas (pvz., pajamos už Lietuvoje esančio nekilnojamojo daikto, laikomo tokiu pagal prigimtį,

¹⁰ Lietuvos Respublikos mažųjų bendrių įstatymo 7 straipsnio pakeitimo įstatymas.

¹¹ Į bendrą pajamų sumą neįskaitomos individualios veiklos pajamos, pajamos iš paskirstytojo pelno, tantjemoms ar atlygis už veiklą stebėtojų taryboje ar valdyboje, paskolų komitete, mokamas vietoj tantjemų arba kartu su tantjemomis, iš darbdavio gautos pajamos pagal autorines sutartis.

nuomą), tai GPM apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti GPM] 23 straipsnyje nustatyta tvarka pareiga nustatyta mokesį išskaičiuojančiam asmeniui – MB.

1.5. Kitos pajamos:

komandiruotės dienpinigiai (žr. atsakymus į 8, 9 klausimus);

pajamos už perduotą turtinį įnašą (žr. atsakymą į 10 klausimą);

pajamos už nario teisių perleidimą (žr. atsakymą į 11 klausimą);

pajamos, gautos savanoriškai pasitraukus iš MB (žr. atsakymą į 12 klausimą).

2. Ar MB]¹² 7 straipsnio 4 dalyje nustatytas apribojimas dėl 100 000 Eur neviršijančio atlygio per kalendorinius metus už MB suteiktas paslaugas ir (ar) atliktus darbus yra taikomas, apmokant MB nariui už vadovavimo MB paslaugas, suteiktas iki 2020 m. lapkričio 18 d.?

Atsakymas.

Už MB iki 2020 m. lapkričio 18 d. suteiktas vadovavimo paslaugas MB nariui išmokėtam atlygiui 100 000 Eur apribojimas netaikomas. Vertinant, ar laikomasi šio apribojimo 2020 kalendoriniais metais, įskaitomos tos nuo 2020 m. lapkričio 19 d. iki gruodžio 31 d. išmokėtos išmokos, kurios buvo išmokėtos už po 2020 m. lapkričio 18 d. MB suteiktas paslaugas ar atliktus darbus.

3. Kaip yra deklaruojamos ir apmokestinamos MB nario uždirbtos pajamos iš MB nuo 2020 m. lapkričio 19 d., kai MB narys (ne MB vadovas) suteikė buhalterinės apskaitos ir konsultacijų paslaugas savo MB? Paslaugoms teikti naudojama MB įranga (kompiuteris, stalas, programa, patalpos, elektra ir t. t.), paslaugos teikiamos MB patalpose. Darbo laikas nėra nustatytas, MB narys teikia paslaugas pasirinktu laiku, nederindamas jo su įmonės vadovu. Nuo 2020-11-19 iki 2020-12-31 suteiktų paslaugų vertė yra 17 000 Eur, kuri atitinka rinkos kainą ir apskaičiuojama pagal sutartus darbų įkainius civilinėje paslaugų sutartyje.

Atsakymas.

Atlygis už buhalterinės apskaitos ir konsultacijų 2020-11-19–2020-12-31 laikotarpiu MB suteiktas paslaugas atitinka rinkos kainą, todėl tokios pajamos GPM] taikymo aspektu gali būti pripažįstamos gautomis pagal civilinę paslaugų sutartį, deklaruojamos ir apmokestinamos kaip pateikta atsakymo į 1 klausimą 1.4 papunktyje.

4. MB yra audito įmonė, kuri turi du narius – auditorius. Vienas narys yra vadovas. Abu nariai dalyvauja audito atlikime ir jų dėka MB uždirba audito pajamų.

Kaip apmokestinamos MB nario (ne MB vadovo) suteiktos auditavimo paslaugos? Jas teikiant, naudojama MB įranga, darbo laikas nėra nustatytas, MB narys teikia paslaugas pasirinktu laiku, nederindamas jo su įmonės vadovu, jeigu visa audito užduotis priskirta jam vienam. Kur paslaugos bus teikiamos (ar MB, ar MB nario, ar kliento patalpose), sprendžia pats narys. Nuo 2020-11-19 iki 2020-12-31 suteiktų paslaugų vertė yra 110 000 Eur, kuri atitinka rinkos kainą ir yra apskaičiuota pagal civilinių paslaugų sutartyje sutartus įkainius.

Atsakymas.

Audito veiklą vykdančios MB nariai (auditoriai) audito paslaugas teikia ne pačiai MB (įmonei), o MB – įmonės, kurios veiklos tikslas yra teikti audito paslaugas, klientams. MB nariai – auditoriai, veikia, vykdydami MB atžvilgiu prisiimtus įsipareigojimus, kurie įprastai aptariami MB nuostatuose ir kuriuos vykdant papildomų civilinių sutarčių sudaryti nereikia.

Atsižvelgiant į tai, iš MB gaunamas išmokas už MB klientams suteiktas paslaugas, vykdant narystės pagrindu MB atžvilgiu prisiimtus įsipareigojimus, GPM] taikymo aspektu nėra pagrindo laikyti kitokio pobūdžio išmokomis nei MB paskirstytuju pelnu ar avansu išmokamu pelnu. Asmeniniams poreikiams faktiškai išsiimtų lėšų suma, neviršijanti sumos, nuo kurios pagal VSD įstatymą skaičiuojamos ir mokamos MB nario VSD įmokos, priskiriama su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms.

5. Ar pagal 2020 m. lapkričio 5 d. įstatymą Nr. XIII-3359 MB nariai, kurie neteikia vadovavimo paslaugų, nuo 2020-11-19 gali teikti paslaugas savo MB pagal individualios veiklos pažymą ar verslo liudijimą?

¹² Lietuvos Respublikos mažųjų bendrijų įstatymas.

Atsakymas.

MB nariai, vykdantys individualią veiklą, nuo 2020 m. lapkričio 19 d. gali suteikti paslaugas ar atlikti darbus savo MB ir už tai gauti 100 000 Eur per kalendorinius metus neviršijantį atlygį, kuris apmokestinamas ir deklaruojamas, taikant individualios veiklos pajamoms GPMĮ nustatytas taisykles.

6. Kaip apmokestinamos MB nario pajamos, jeigu paslaugos suteiktos ar darbai savo MB atlikti pagal individualios veiklos pažymą, o metinis atlygis už juos viršys MBĮ 7 straipsnio 4 dalyje nustatytą 100 000 Eur sumą?

Atsakymas.

100 000 Eur viršijanti pajamų dalis, gauta už savo MB suteiktas paslaugas ar atliktus darbus, apmokestinama kaip pajamos iš paskirstytojo pelno (dividendai) arba, priskyrus jas su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms (žymimoms 02 kodu), – pagal šioms pajamoms nustatytas taisykles.

7. Kaip apmokestinamos ir deklaruojamos MB vadovui (ne MB nariui) pagal civilinę paslaugų sutartį išmokamos išmokos?

Atsakymas.

MB vadovui – ne MB nariui, išmokamos išmokos (išskyrus už paslaugas ar darbus, vykdomus pagal individualią veiklą) pagal mokesčio sumokėjimo tvarką priskiriamos A klasės pajamoms. Pareiga apskaičiuoti, išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą 20 proc. GPM nuo nuolatiniam Lietuvos gyventojui išmokamos sumos tenka išmoką išmokančiai MB. Jeigu išmokama išmoka viršija 60 VDU – 2021 m. ir vėlesniais metais (2023 m. – 101 094 Eur; 2022 m. – 90 246 Eur; 2021 m. – 81 162 Eur), 84 VDU (104 277,60 Eur) – 2020 m., tai nuo viršijančios sumos MB gali išskaičiuoti 32 proc. GPM.

Kai nuo kalendoriniais metais išmokėtos išmokos dalies, viršijančios 84 VDU (2020 m.) ar 60 VDU (2021 m. ir vėliau), MB išskaičiuo 20 proc. GPM, tai iki kitų kalendorinių metų gegužės 1 d. deklaruoti pajamas ir, taikant 32 proc. GPM tarifą, perskaičiuoti ir sumokėti GPM pareiga tenka pačiam MB vadovui (nuolatiniam Lietuvos gyventojui). Nenuolatinio Lietuvos gyventojų už vadovavimą MB gautos pajamos (A klasės) nėra GPM objektas.

MB vadovo (ne MB nario) pagal civilinę paslaugų sutartį gautos pajamos deklaruojamos 89 pajamų rūšies kodu.

8. MB narys vyksta į komandiruotę. Ar dienpinigiai yra neapmokestinami?

Atsakymas.

Vadovaujantis PMĮ¹³ nuostatomis, nustatyta tvarka įformintas MB nario išvykimas iš nuolatinės darbo vietos atlikti darbo funkcijas ar kelti kvalifikaciją laikomas komandiruote. MB nario komandiruotės dienpinigiai, apskaičiuoti Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių¹⁴ ir Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašo¹⁵ nustatyta tvarka, neapmokestinami, deklaruojami 05 pajamų rūšies kodu.

Nustatytus dydžius viršijančios dienpinigių sumos priskiriamos pajamoms iš paskirstytojo pelno (dividendams) arba su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms.

9. Ar, apskaičiuojant komandiruočių kompensacijas MB nariams, yra atsižvelgiama į jų gaunamas pajamas?

Atsakymas.

Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklėse nustatytas apribojimas netaikomas, nes MB narių veikla nėra grindžiama darbo sutartimi.

10. Kaip apmokestinamas ir deklaruojamas MB perduotas turtinis įnašas, pvz., kompiuterinė technika?

Atsakymas.

¹³ Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymas.

¹⁴ Patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimu Nr. 99.

¹⁵ Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimu Nr. 526.

MB nario turtinis įnašas reiškia MB nario turto perleidimą MB nuosavybėn, o pajamos iš jo perleidimo – ne individualios veiklos turto perleidimo nuosavybėn pajamas, kurios deklaruojamos ir apmokestinamos, atsižvelgiant į tai, kokios rūšies turtas yra perleidžiamas. MB nuosavybėn perleidus kompiuterinę techniką, gaunamos ne individualios veiklos kito turto (ne už nekilnojamąjį daiktą ar teisiškai registruotiną kilnojamąjį daiktą) perleidimo nuosavybėn pajamos, deklaruojamos 13 pajamų rūšies kodu.

Apmokestinamosioms pajamoms priskiriamas skirtumas, apskaičiuotas iš visų per kalendorinius metus gautų kito turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamų atėmus dokumentais pagrįstas šio turto įsigijimo išlaidas ir su jo perleidimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, o iš apskaičiuoto skirtumo – 2 500 Eur sumą.

Metinė iš kito turto perleidimo nuosavybėn ir kitų nesusijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais apmokestinamųjų pajamų suma, neviršijanti 120 VDU dydžių (2023 m. – 202 188 Eur; 2022 m. – 180 492 Eur; 2021 m. – 162 324 Eur; 2020 m. – 148 968 Eur), apmokestinama, taikant 15 proc. GPM tarifą, o ją viršijanti suma – 20 proc. GPM tarifą.

Pagal mokesčio sumokėjimo tvarką pajamos iš kito turto pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn yra priskiriamos B klasės pajamoms, kurias iki kitų kalendorinių metų gegužės 1 d. deklaruoti, apskaičiuoti ir sumokėti GPM privalo pats MB narys – nuolatinis Lietuvos gyventojas. Nenuolatinio Lietuvos gyventojas iš kito turto perleidimo nuosavybėn gautos pajamos (A klasės) nėra GPM objektas.

11. Kaip apmokestinamos MB nario pajamos, gautos už MBĮ 10 straipsnyje nustatyta tvarka perleistas nario teises?

Atsakymas.

MB nario teisės priskiriamos vertybiniams popieriams. MBĮ 10 straipsnyje nustatyta tvarka perleides nario teises, MB narys pajamų gauna už vertybinių popierių pardavimą kitiems MB nariams ar kitiems gyventojams.

Pajamomis laikoma pardavėjo (MB nario) ir pirkėjo sulygta MB nario teisių pirkimo–pardavimo kaina, įsigijimo kaina – įnašo vertė (jeigu įnešta turtu – jo vertė, nustatyta MB narių susirinkimo sprendimu).

Apmokestinamosioms pajamoms priskiriamas skirtumas, apskaičiuotas iš per kalendorinius metus gautų finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir išvestinių finansinių priemonių realizavimo pajamų atėmus dokumentais pagrįstas jų įsigijimo išlaidas ir su perleidimu susijusius teisės aktuose nustatytus privalomus mokėjimus, o iš apskaičiuoto skirtumo – 500 Eur sumą¹⁶.

Pajamos deklaruojamos 11 pajamų rūšies kodu, apmokestinamos, taikant 15 proc. pajamų mokesčio tarifą. Jeigu bendra per kalendorinius metus gautų finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir išvestinių finansinių priemonių realizavimo pajamų ir kitų nesusijusių su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais pajamų suma viršija 120 VDU sumą (2023 m. – 202 188 Eur; 2022 m. – 180 492 Eur; 2021 m. – 162 324 Eur; 2020 m. – 148 968 Eur), tai 120 VDU viršijanti suma apmokestinama, taikant 20 proc. GPM tarifą.

Pagal mokesčio sumokėjimo tvarką pajamos iš vertybinių popierių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn yra priskiriamos B klasės pajamoms, kurias iki kitų kalendorinių metų gegužės 1 d. deklaruoti, apskaičiuoti ir sumokėti GPM privalo pats MB narys – nuolatinis Lietuvos gyventojas.

Nenuolatinio Lietuvos gyventojas gautos finansinių priemonių pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn ir išvestinių finansinių priemonių realizavimo pajamos (A klasės) nėra GPM objektas.

12. Kaip apmokestinamos MB nario pajamos MBĮ 11 straipsnyje numatyto savanoriško pasitraukimo atveju?

Atsakymas.

Pagal MBĮ 11 straipsnio nuostatas savanoriško pasitraukimo iš MB atveju MB nariui turi būti gražintas jo įnašas ar kompensuota įnašo vertė, padidinta MB pelno ar sumažinta MB nuostolių dalimi, proporcinga jo įnašo į MB dydžiui (vertei). Kai įnašas gražinamas turtu, pajamomis iš

¹⁶ 500 Eur suma neatimama (t. y. mokesčio lengvata netaikoma), kai pajamos yra gautos GPMĮ 17 str. 1 d. 30 p. nurodytais atvejais.

vertybinių popierių pardavimo pripažįstama to turto tikroji rinkos kaina grąžinimo momentu, o įsigijimo kaina – įnašo vertė (jeigu įnešta turtu – jo vertė, nustatyta MB narių susirinkimo sprendimu).

Pajamos deklaruojamos 11 pajamų rūšies kodu (preliminarioje pajamų mokesčio deklaracijoje įrašytas 12 kodas pakeičiamas¹⁷ į 11 kodą), apmokestinamos kaip pateikta atsakyme į 11 klausimą¹⁸.

Pelno dalis, išmokama proporcingai įnašo vertei, deklaruojama ir apmokestinama pagal pajamoms iš pelno (dividendams) arba su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms nustatytas taisykles.

Galimybė susigrąžinti MB įnašą MBĮ 11 straipsnyje numatyta tik MB nario savanoriško pasitraukimo iš MB atveju. Atsižvelgiant į tai, laikytina, kad kitu nei savanoriško pasitraukimo iš MB atveju įnašo ar jo dalies grąžinimas nėra galimas. Įnašo ar jo dalies grąžinimo MB nariui kitu nei MBĮ 11 straipsnyje nustatytu atveju išmokėta išmoka GPMĮ taikymo aspektu priskirtina pajamoms iš paskirstytojo pelno arba su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusioms pajamoms ir atitinkamai apmokestinama.

13. MB nariai užsiima maisto gaminimo veikla, todėl privalo reguliariai tikrintis sveikatą. MB už šių narių sveikatos patikrinimą sumoka tiesiogiai poliklinikai. Ar bus laikoma, kad MB nariai gavo pajamų natūra?

Atsakymas.

Sveikatos patikrinimas šiuo atveju yra privalomas, todėl MB nariui kompensuotos sveikatos patikrinimo išlaidos nėra laikomos pajamomis natūra, o išmokėta kompensacijos suma priskiriama MB leidžiamoms atskaitymams kaip būtinos tokios veiklos sąnaudos.

14. Kokias deklaracijas turi pateikti išmokas gyventojams išmokėjusi MB?

Atsakymas.

MB gyventojams išmokėtas išmokas deklaruoja:

- Mėnesinėje pajamų mokesčio deklaracijoje (GPM313 forma¹⁹) – Mėnesinės pajamų mokesčio deklaracijos GPM313 formos užpildymo ir pateikimo taisyklių nustatyta tvarka;
- Metinėje gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijoje (GPM312 forma²⁰) – Metinės gyventojams išmokėtų išmokų, priskiriamų A ir B klasės pajamoms, deklaracijos GPM312 formos, jos priedų GPM312L, GPM312U formų užpildymo ir pateikimo taisyklių nustatyta tvarka.

Dėl pelno mokesčio

1. Koku pelno mokesčiu tarifu apmokestinamas MB apmokestinamasis pelnas?

Atsakymas.

15 procentų

arba

5 procentų pelno mokesčio tarifu, jeigu:

- vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius neviršija 10 žmonių,
- mokesčio laikotarpio pajamos neviršija 300 000 Eur ir
- MB neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų.

2. Koku pelno mokesčiu tarifu gali būti apmokestinamas naujai įsteigtų MB pirmojo mokesčio laikotarpio apmokestinamasis pelnas?

Atsakymas.

0 procentų pelno mokesčio tarifu, jeigu:

¹⁷ Išskyrus MB likvidavimo atveju, kai pajamos turi būti deklaruojamos 12 kodu.

¹⁸ Išskyrus MB likvidavimo atveju, kai 500 Eur lengvata netaikoma.

¹⁹ Patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2017 m. gruodžio 20 d. įsakymu Nr. VA-121.

²⁰ Patvirtinta Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2018 m. vasario 6 d. įsakymu Nr. VA-9.

- vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ne didesnis kaip 10 žmonių, t. y. mažesnis arba lygus 10;
- pirmojo mokestinio laikotarpio pajamos ne didesnės kaip 300 000 Eur;
- vienetas neatitinka PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų;
- vieneto dalyvis (dalyviai) yra tik fizinis asmuo (ar fiziniai asmenys);
- per tris vienas po kito einančius mokestinius laikotarpius, įskaitant pirmąjį mokestinį laikotarpį, vieneto veikla nėra sustabdoma, vienetas nėra likviduojamas, reorganizuojamas ir vieneto akcijos (dalys, pajai) nėra perleidžiamos naujiems dalyviams.

3. Pagal PMĮ 5 straipsnio 2 dalį lengvata vienetai taikoma, jei vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ne didesnis kaip 10 žmonių ir mokestinio laikotarpio pajamos ne didesnės kaip 300 000 eurų, išskyrus atvejus, nustatytus PMĮ 5 straipsnio 3 dalyje. Jeigu tas pats fizinis asmuo (ar tie patys asmenys) yra dviejų MB savininkas / steigėjas (ar savininkai), ar MB bus taikomas 0 proc. ar 5 proc. pelno mokesčio tarifas? Jeigu tas pats fizinis asmuo (ar tie patys asmenys) yra dviejų MB savininkas / steigėjas (ar savininkai), ar atsižvelgiama į dalyvių šeimos narių valdomas akcijas (dalis, pajus)?

Atsakymas.

PMĮ 5 straipsnio 2 dalyje nustatytas lengvatinis 5 proc. arba 0 proc. (pirmąjį mokestinį laikotarpį) pelno mokesčio tarifas netaikomas, kai PMĮ 5 straipsnio 3 dalies 1–4 punktuose nurodytų **susijusių vienetų bendras** vidutinis sąrašuose esančių darbuotojų skaičius ir **(arba) bendros** mokestinio laikotarpio pajamos viršija PMĮ 5 straipsnio 2 dalyje nustatytus apribojimus, t. y. 10 darbuotojų ir (arba) 300 000 eurų pajamų.

3. Kokios sąnaudos priskiriamos MB leidžiamiems atskaitymams?

Atsakymas.

Leidžiamiems atskaitymams priskiriamos visos faktiškai patirtos įprastinės tokiai veiklai išlaidos, būtinos pajamoms uždirbti ar ekonominei naudai gauti. MB leidžiamiems atskaitymams taip pat priskiriama suma, nuo kurios pagal VSD įstatymo nuostatas skaičiuojamos ir mokamos MB nario VSD įmokos.

4. Ar patirtos MB steigimo išlaidos gali būti priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, vadovaujantis PMĮ 17 straipsnio 1 dalimi?

Atsakymas.

MB išlaidos, kurios tiesiogiai susijusios su MB steigimu, pvz., įstatų parengimu ir įregistravimu, laikomos neleidžiamais atskaitymais kaip neįprastinės MB vykdomai veiklai sąnaudos. MB veiklos pradžios išlaidos, kurios nėra tiesiogiai susijusios su MB steigimu (pvz., išlaidos teisinėms, konsultavimo paslaugoms apmokėti, MB spaudų registravimo rinkliavos, blankų gamybos ir pan. išlaidos, nesusijusios su būsimaisiais laikotarpiais), priskiriamos leidžiamiems atskaitymams tą mokestinį laikotarpį, kurį jos faktiškai patiriamos.

5. Kokia tvarka MB deklaruoja ir sumoka pelno mokestį?

Atsakymas.

MB pelno mokesčiui deklaruoti naudoja metinės pelno mokesčio deklaracijos PLN204 formą²¹, kuri mokesčių administratoriui pateikiama, pasibaigus mokestiniam laikotarpiui, iki kito mokestinio laikotarpio šešto mėnesio 15 dienos. Jeigu mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais, metinė pelno mokesčio deklaracija pateikiama iki kitų metų birželio 15 dienos.

Pelno mokestis turi būti sumokėtas ne vėliau kaip iki kito mokestinio laikotarpio šešto mėnesio penkioliktos dienos.

6. Kokia tvarka deklaruojamas ir mokamas avansinis pelno mokestis?

²¹ Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. sausio 15 d. įsakymas Nr. VA-2.

Atsakymas.

Jei praėjusio mokestinio laikotarpio apmokestinamosios pajamos neviršijo 300 000 Eur, vienetas mokestiniu laikotarpiu avansinio pelno mokesčio deklaruoti ir mokėti neprivalo. Vadovaujantis PMĮ 47 straipsniu, pirmaisiais mokestiniais metais įregistruotos MB nuo avansinio pelno mokesčio atleidžiamos, o antraisiais mokestiniais metais, pasirinkusios avansinį mokestį mokėti pagal praėjusių metų veiklos rezultatus, pradeda mokėti avansinį pelno mokestį nuo mokestinio laikotarpio septinto mėnesio.

Avansinis pelno mokestis deklaruojamas pagal Avansinio pelno mokesčio deklaracijos FR0430 formą²².

Jei avansinis pelno mokestis apskaičiuojamas pagal praėjusių metų veiklos rezultatus, avansinio pelno mokesčio deklaracija už pirmuosius šešis mokestinio laikotarpio mėnesius pateikiama mokesčių administratoriui ne vėliau kaip mokestinio laikotarpio trečio mėnesio penkioliktą dieną (jeigu mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais – kovo 15 dieną), o už mokestinio laikotarpio septintą–dvyliktą mėnesius – ne vėliau kaip mokestinio laikotarpio devinto mėnesio penkioliktą dieną (jeigu mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais – rugsėjo 15 dieną).

Jei avansinis pelno mokestis skaičiuojamas pagal numatomą mokestinio laikotarpio pelno mokesčio sumą, deklaracija pateikiama iki einamųjų mokestinių metų trečio mėnesio penkioliktos dienos (jei mokestiniai metai sutampa su kalendoriniais metais – iki kovo 15 dienos).

Vieną kartą per mokestinį laikotarpį ne vėliau kaip iki einamųjų mokestinių metų devinto mėnesio penkioliktos dienos gali būti pakeistas avansinio pelno mokesčio apskaičiavimo būdas. Tokiu atveju MB turi pateikti iš naujo užpildytą deklaraciją, kurioje pagal pasirinktą kitą avansinio pelno mokesčio apskaičiavimo būdą užpildo deklaraciją.

Avansinis pelno mokestis turi būti sumokėtas ne vėliau kaip kiekvieno mokestinio laikotarpio ketvirčio paskutinio mėnesio penkioliktą dieną (už 2023 m. – kovo 15 d, birželio 15 d., rugsėjo 15 d. ir gruodžio 15 d., jeigu mokestinis laikotarpis sutampa su kalendoriniais metais).

7. MB perduotas nario įnašas tampa MB nuosavybe. O kokia to įnašo vertė mokestine prasme?
Atsakymas.

Pagal MBĮ 19 straipsnį nepiniginių įnašų vertę nustato MB narių susirinkimas. Kadangi apskaita turi būti tvarkoma taip, kad atvaizduotų realią MB finansinę padėtį, įnašo vertė turėtų būti artima arba lygi įnešamo turto tikrajai rinkos kainai.

8. Ar MB taikomas Lietuvos Respublikos finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymas Nr. 39 „Dėl materialiojo ilgalaikio turto, kuris nuosavybės teise priklauso ūkinių bendrijų nariams, individualių (personalinių) įmonių savininkams ir jų šeimų nariams ir yra naudojamas šių vienetų veikloje, eksploataavimo ir remonto sąnaudų atskaitymo iš šių vienetų pajamų tvarkos patvirtinimo“?

Atsakymas.

Netaikomas.

9. MB nariui, pasitraukiančiam iš MB, turi būti gražintas jo įnašas ar kompensuota įnašo vertė, padidinta MB pelno ar sumažinta MB nuostolių dalimi, proporcinga jo įnašo į MB dydžiui (vertei). Ar tai nebus laikoma pardavimu pagal PMĮ 16 straipsnį, jei įnašas buvo turtinis (nes turtas perėjo MB nuosavybėn)?

Atsakymas.

Jeigu MB bendrijos nariui būtų perduotas turtas, jo perdavimas būtų laikomas turto pardavimu.

10. MB narys perduoda MB savo automobilį kaip turtinį nario įnašą. Ar perduoto turto nusidėvėjimo, remonto ir eksploatacijos išlaidos gali būti priskirtos MB leidžiamiems atskaitymams?

²² Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2002 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 289.

Atsakymas.

Tuo atveju, kai MB narys perduoda turtą kaip nario įnašą, toks turto perdavimas būtų laikomas pardavimu, todėl MB turi teisę MB veikloje naudojamo šio turto įsigijimo kainą priskirti ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams. Leidžiamiems atskaitymams taip pat būtų priskiriamos MB veikloje naudojamo automobilio remonto ir eksploatavimo išlaidos.

11. Nuo kokios turтино įnašo įsigijimo kainos skaičiuojamas nusidėvėjimas?

Atsakymas.

11.1. Kai MB narys dalį MB apmoka turtu, kurį MB įvertina mažesne arba tokia pat kaip MB nario įsigijimo kaina. Tokiu atveju pelno mokesčio tikslais to turto įsigijimo kaina MB yra kaina, už kurią įsigijama MB dalis.

Pavyzdys.

MB nario turтинis įnašas – automobilis, kurio įsigijimo kaina MB nariui pagal dokumentus – 30 000 Eur. MB įvertino, kad dabartinė šio automobilio tikroji rinkos kaina – 20 000 Eur. Automobilio įsigijimo kaina MB, nuo kurios skaičiuojamas ir ribojamų dydžių leidžiamiems priskiriamas nusidėvėjimas, yra 20 000 Eur.

11.2. Kai MB narys dalį MB apmoka turtu, kurį MB įvertina didesne nei MB nario įsigijimo kaina. Vadovaujantis PMĮ 14 straipsnio 4 dalies nuostatomis, MB nario turto įsigijimo kaina pelno mokesčio tikslais gali būti didinama vieneto dalyvio turto vertės padidėjimo pajamų, uždirbtų iš tokio šio turto perleidimo ir įtrauktų į vieneto dalyvio pajamas, kurios buvo apmokestintos, suma.

Atsižvelgiant į tai, kad MB narys yra fizinis asmuo, turto įsigijimo kaina MB pelno mokesčio apskaičiavimo tikslais gali būti didinama tuo atveju, kai MB nario turto vertės padidėjimo pajamoms netaikomos GPMĮ nustatytos lengvatos.

Pavyzdys.

Turtинis įnašas į MB – nekilnojamas turtas (butas), kurį MB įvertino 250 000 Eur. MB narys pagal turimus dokumentus šį butą nusipirko 2006 metais už 517 920 Lt (150 000 Eur). Kadangi nuo nekilnojamojo turto įsigijimo dienos praėjo dešimt metų, turto vertės padidėjimo pajamos 100 000 Eur (250 000 Eur – 150 000 Eur) neapmokestinamos, todėl MB to turto įsigijimo kaina, nuo kurios apskaičiuotas nusidėvėjimas priskiriamas ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams, yra buto įsigijimo kaina 150 000 Eur.

11.3. Kai MB narys dalį MB apmoka turtu, neturėdamas turto įsigijimo dokumentų ir įsigijimo kaina nežinoma, tai to turto įsigijimo kaina MB yra to turto tikroji rinkos kaina, jeigu MB nario turto vertės padidėjimo pajamoms netaikomos GPMĮ lengvatos.

1 pavyzdys.

MB nario turтинis įnašas – baldai, kuriuos MB narių susirinkimas įvertino 10 000 Eur. Baldų įsigijimą patvirtinančių dokumentų MB narys neturi. Baldai priskirti ilgalaikiam materialiam turtui, kuris bus naudojamas MB veikloje. Perduodant baldus kaip turтинį įnašą, laikoma, kad MB narys perduoda baldus už 10 000 Eur. Kadangi nėra baldų įsigijimą patvirtinančių dokumentų, MB nario baldų įsigijimo kaina – nulis. Mokestiniam laikotarpiui pasibaigus, MB narys privalo deklaruoti B klasės pajamoms priskiriamas kito turto (šiuo atveju – baldų) pardavimo pajamas ir sumokėti pajamų mokestį. Apskaičiuodamas pajamų mokestį, MB narys prisitaiko 2 500 Eur neapmokestinamą pajamų dydį, todėl MB to turto įsigijimo kaina, nuo kurios gali būti skaičiuojamas nusidėvėjimas priskiriamas ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams, yra 7 500 Eur (10 000 Eur – 2 500 Eur).

2 pavyzdys.

MB nario turтинis įnašas – nekilnojamas turtas (patalpos). MB nariai turтинį įnašą įvertino 300 000 Eur. MB narys pagal dokumentus šias patalpas 2013 metais gavo dovanų. Tikroji rinkos kaina – 200 000 Eur. Patalpos bus naudojamos MB veikloje. Patalpos iki perdavimo MB nebuvo išlaikytos dešimt metų, todėl MB nario už patalpų perleidimą apmokestinamosios pajamos apskaičiuojamos, iš turтино įnašo tikrosios rinkos kainos perdavimo metu atėmus įsigijimo kainą – šių patalpų tikrąją kainą, kuri buvo dovanos gavimo metu. MB nekilnojamojo turto (patalpų)

įsigijimo kaina, nuo kurios apskaičiuotas nusidėvėjimas priskiriamas ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams, yra 100 000 (300 000 - 200 000) Eur.

3 pavyzdys.

MB nario turpinis įnašas – nekilnojamoji turtas (butas). MB narys pagal dokumentus šį turtą paveldėjo prieš 10 metų. Buto kaina paveldėjimo mokesčiui apskaičiuoti – 250 000 Eur. MB nariai įnašą įvertino tikrąja rinkos kaina – 350 000 Eur.

Nekilnojamojo turto, parduoto ar kitokiu būdu perleisto nuosavybėn, praėjus dešimčiai metų, pardavimo ar kitokio perleidimo nuosavybėn pajamos pajamų mokesčiu neapmokestinamos, todėl MB nekilnojamojo turto (buto) įsigijimo kaina, nuo kurios apskaičiuotas nusidėvėjimas priskiriamas leidžiamiems atskaitymams, yra 250 000 Eur.

12. Ar MB vadovui (nariui) kompensuotos sumos, skirtos jo kelionės, apgyvendinimo ir pan. išlaidoms kompensuoti, yra MB leidžiami atskaitymai?

Atsakymas.

Pagal PMĮ 21 straipsnį MB nario išvykimas iš nuolatinės darbo vietos atlikti darbo funkcijas ar kelti klasifikaciją laikomas komandiruote. Vadovaujantis šiomis nuostatomis, MB vadovo (nario) kelionės, apgyvendinimo ir pan. išlaidos gali būti priskirtos ribojamų dydžių leidžiamiems atskaitymams kaip komandiruočių sąnaudos.

13. Ar leidžiamiems atskaitymams gali būti priskiriama direktoriui (MB nariui) išmokėta 100 proc. padidinta dienpinigių suma, kai MB narys (vadovas) vyksta į komandiruotę užsienyje?

Atsakymas.

Nuo 2020 m. sausio 1 d. neteko galios Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių 4 punktas, pagal kurį MB nariams dienpinigių norma galėjo būti didinama 100 procentų.

Apskaičiuojant 2020 metų ir vėlesnių mokesčių laikotarpių apmokestinamąjį pelną, užsienio komandiruotės dienpinigių išlaidos MB nariams, kai šiuose vienetuose nėra kito vadovo, apskaičiuojamos už faktiškai išbūtą užsienyje laiką, taikant Maksimalių dienpinigių dydžių sąrašė nustatytus dienpinigių dydžius.

14. Ar leidžiamiems atskaitymams gali būti priskiriama vadovui (ne MB nariui) mokami dienpinigiai, kai vadovas vyksta į komandiruotę?

Atsakymas.

Jeigu vadovas nėra MB narys, tai patirtos išlaidos nelaikomos komandiruočių sąnaudomis. Tačiau vadovui kompensuotos patirtos išlaidos gali būti priskiriamos leidžiamiems atskaitymams, jeigu toks kompensavimas numatytas civilinėje paslaugų sutartyje.

15. Ar priskiriamos leidžiamiems atskaitymams už MB narį mokamos VSD įmokos?

Atsakymas.

MB, apskaičiuodamos apmokestinamąjį pelną, leidžiamiems atskaitymams gali priskirti sumą, nuo kurios pagal VSD įstatymo nuostatas skaičiuojamos ir mokamos MB nario VSD įmokos, ir mokamas VSD įmokas.

16. Ar priskiriamas leidžiamiems atskaitymams MB nariui mokamas atlygis už vadovavimo paslaugas pagal civilinę sutartį?

Atsakymas.

MB nariui (vadovui) pagal sudarytą civilinę sutartį už vadovavimo paslaugas išmokamas atlygis, atitinkantis MBĮ 7 str. 4 dalyje nustatytus reikalavimus, apskaičiuojant MB apmokestinamąjį pelną, priskiriamas leidžiamiems atskaitymams.

Dėl pridėtinės vertės mokesčio

1. Kada MB atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtoja?

Atsakymas.

MB privalo registruotis PVM mokėtoja, jeigu bendra atlygio už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas suma per metus (paskutinius 12

mėnesių) viršijo 45 000 eurų . PVM turi būti pradėtas skaičiuoti nuo to mėnesio, kurį minėta riba buvo viršyta (PVMĮ²³ 71 str. 2 d.). PVM turi būti apskaičiuojamas už visas patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas, dėl kurių tiekimo (teikimo) nurodytoji riba buvo viršyta.

MB privalo registruotis PVM mokėtoja, jeigu visų MB įsigytų iš kitų ES valstybių narių prekių (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamas prekes) vertė (neįskaitant PVM, sumokėto ar mokėtino valstybėje narėje, iš kurios prekės atgabentos) praėjusiais metais viršijo, einamaisiais kalendoriniais metais numato viršyti ar viršija 14 000 eurų (PVMĮ 71¹ str.). PVM turi būti apskaičiuotas už visas įsigytas prekes, dėl kurių ši riba yra viršyta. PVM prievolės MB dėl nurodytos įsigytų prekių sumos viršijimo išlieka einamaisiais ir sekančiais metais.

Pažymėtina, kad atsiradus prievolei registruotis PVM mokėtoja dėl prekių įsigijimo iš kitų valstybių narių, t. y. kai įsigytų prekių vertė praėjusiais metais viršijo, einamaisiais kalendoriniais metais numato viršyti ar viršija 14 000 eurų, MB privalo skaičiuoti ir mokėti į biudžetą PVM už šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas, neatsižvelgiant į tai, kad 12 paskutiniųjų mėnesių atlygio suma neviršija 45 000 eurų. O tuo atveju, jeigu MB atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtoja dėl to, kad 12 paskutiniųjų mėnesių atlygis už šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas viršijo 45 000 eurų, tai ji privalo skaičiuoti ir visų iš kitų valstybių narių įsigyjamų prekių PVM, neatsižvelgiant į tai, ar einamaisiais kalendoriniais metais įsigytų prekių vertė viršija 14 000 eurų.

Atkreipiame dėmesį, kad jeigu MB kontroliuoja keletą juridinių asmenų arba yra kontroliuojama asmens, kuris kontroliuoja keletą juridinių asmenų, tai prievolė registruotis PVM mokėtojais kontroliuojamiems asmenims atsiranda tais atvejais, kai bendra visų nurodytų asmenų gauto (gautino) atlygio suma per paskutinius 12 mėnesių viršija 45 000 eurų arba jeigu jų bendra įsigytų prekių vertė praėjusiais kalendoriniais metais viršijo, einamaisiais kalendoriniais metais numato viršyti ar viršija 14 000 eurų (PVMĮ 71, 71¹ str.).

Nuo 2023-01-01 bendra to paties asmens kontroliuojamų juridinių asmenų atlygio suma nesumuojama, jei:

1. juridinių asmenų valdymo organai ir (arba) valdymo organų nariai nėra tie patys asmenys ir
2. jų faktiškai vykdoma ekonominė veikla nėra to paties pobūdžio ir
3. šie juridiniai asmenys neveikia vienas kito naudai ar interesais.

2. Ar MB vadovo pagal sudarytą civilinę paslaugų sutartį teikiamos MB paslaugos yra PVM objektas?

Atsakymas.

MB vadovo pagal sudarytą civilinę paslaugų sutartį šalies teritorijoje už atlygį MB teikiamos paslaugos (kurios PVM tikslais nelaikomos darbo veikla) pagal PVMĮ 3 straipsnio nuostatas yra PVM objektas. Todėl per 12 paskutinių mėnesių už vykdant ekonominę veiklą šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas gautam (gautinam) atlygiui viršijus PVMĮ 71 straipsnyje nustatytą ribą (45 000 eurų), MB vadovas turi registruotis PVM mokėtoju ir PVMĮ nustatyta tvarka mokėti PVM į biudžetą. Atkreiptinas dėmesys, kad skaičiuojant 45 000 eurų atlygio sumą turi būti atsižvelgiama į atlygį už bet kokią MB vadovo, kaip fizinio asmens, vykdomą ekonominę veiklą, neatsižvelgiant į jos mastą.

Jei MB vadovas iš MB gauna kitas pajamas, kurios GPMĮ nustatyta tvarka priskiriamos pajamoms iš paskirstytojo pelno (dividendams) (pagal GPMĮ pajamų rūšies kodas 26) arba su darbo santykiais susijusioms pajamoms (kodas 02), tai tokios pajamos PVMĮ nustatyta tvarka nelaikomos ekonomine veikla. Privalomojo sveikatos draudimo, valstybinio socialinio draudimo įmokos, kurias MB, kaip draudėjas, privalo mokėti už MB narį, MB nariui (ar MB nariui – vadovui) mokamos komandiruočių išlaidų kompensacijos, PVMĮ nuostatų taikymo požiūriu, nepriskiriamos MB nario iš ekonominės veiklos gautoms pajamoms. Tačiau, kai MB vadovas gauna pajamas už automobilio nuomą, už individualią veiklą ar kitus pardavimo sandorius, tai tokios pajamos sumuojamos kartu su pajamomis už vadovavimo paslaugas pagal civilinę paslaugų sutartį.

²³ Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas.

MB vadovas taip pat privalo registruotis PVM mokėtoju, jeigu jis savo ekonominei veiklai vykdyti iš kitų valstybių narių įsigijo prekių, (išskyrus naujas transporto priemones ar akcizais apmokestinamas prekes, neįskaitant PVM, sumokėto ar mokėtino valstybėje narėje, iš kurios prekės atgabentos) ir jų vertė praėjusiais kalendoriniais metais viršijo, einamaisiais kalendoriniais metais numato viršyti ar viršija 14 000 eurų.

Atkreiptinas dėmesys, kad MB vadovas, atsiradus prievolei registruotis PVM mokėtoju dėl teikiamų paslaugų ir (arba) tiekiamų prekių, privalo apskaičiuoti įsigytų prekių PVM, neatsižvelgiant į tai, kad einamaisiais kalendoriniais metais iš kitų valstybių narių įsigytų prekių vertė nesieks 14 000 eurų. Tuo atveju, jeigu MB vadovui atsiranda prievolė registruotis PVM mokėtoju dėl prekių įsigijimo iš kitų valstybių narių, tai jis privalo skaičiuoti ir mokėti į biudžetą PVM už šalies teritorijoje patiektas prekes ir (arba) suteiktas paslaugas, neatsižvelgiant į tai, kad 12 paskutiniųjų mėnesių atlygio suma neviršija 45 000 eurų.

Pažymėtina, kad jeigu MB vadovas (vienas ar kartu su susijusiais asmenimis) kontroliuoja keletą juridinių asmenų ir visų jo kontroliuojamų juridinių asmenų ir jo paties bendra gauta ar gautina atlygio už, vykdant ekonominę veiklą, patiektas prekes ir/ar paslaugas suma per paskutinius 12 mėnesių viršijo 45 000 eurų arba jeigu bendra MB vadovo ir visų jo kontroliuojamų asmenų Lietuvoje iš kitų valstybių narių įsigytų prekių (kitų nei naujos transporto priemonės ar akcizais apmokestinamos prekės) vertė (neįskaitant PVM, sumokėto ar mokėtino valstybėje narėje, iš kurios prekės atgabentos) praėjusiais kalendoriniais metais viršijo, einamaisiais kalendoriniais metais numato viršyti ar viršija 14 000 eurų, tai MB vadovas ir visi jo kontroliuojami asmenys privalo registruotis PVM mokėtojais (PVMĮ 71, 71¹ str.). Nuo 2023-01-01 bendra to paties asmens kontroliuojamų juridinių asmenų atlygio suma nesumuojama, jei:

1. juridinių asmenų valdymo organai ir (arba) valdymo organų nariai nėra tie patys asmenys ir
2. jų faktiškai vykdoma ekonominė veikla nėra to paties pobūdžio ir
3. šie juridiniai asmenys neveikia vienas kito naudai ar interesais.

3. Ar įsigaliojus MBĮ nuostatomis dėl 100 000 eurų²⁴, MB nariui suteikus paslaugas MB už daugiau kaip 100 000 eurų, paslaugų apmokestinamoji vertė, nuo kurios apskaičiuojamas PVM, yra tik 100 000 eurų (likusi suma jau ne PVM objektas, nes pelno paskirstymas nėra PVM objektas)?
Atsakymas.

MB nario suteiktų paslaugų MB apmokestinamoji vertė, nuo kurios apskaičiuojamas PVM, yra visas gautinas atlygis (be PVM) už suteiktas paslaugas (PVMĮ 15 str.1 d.), neatsižvelgiant į MBĮ nustatytą 100 000 eurų ribą. Kitaip tariant, jei MB narys už savo paslaugas gauna 150 000 eurų (be PVM), tai jo MB suteiktų paslaugų apmokestinamoji vertė PVM tikslais ir yra 150 000 eurų.

4. Ar PVM mokėtojais įsiregistravę MB ir MB nariai prekių (paslaugų), skirtų jų PVM apmokestinamai veiklai, pirkimo PVM gali traukti į PVM atskaitą?
Atsakymas.

PVM mokėtojais įsiregistravę MB ir MB nariai prekių (paslaugų), skirtų jų PVM apmokestinamai veiklai, pirkimo PVM gali traukti į PVM atskaitą (PVMĮ 58 str.1 d.). Jei MB narys fizinis asmuo priskiria veiklai savo asmeninį ilgalaikį turta, tai vadovaujantis PVMĮ 61 straipsniu tokį priskyrimą turėtų deklaruoti Fizinio asmens pranešimo apie ilgalaikio turto ar jo dalies priskyrimą vykdomai individualiai ir/arba kitai ekonominei veiklai FR0457 formoje, nurodydamas naudojimo „procentą“, kuriuo veikloje naudos savo ilgalaikį turta.

Dėl nekilnojamojo turto mokesčio

²⁴ MBĮ 7 straipsnio redakcijoje, įsigaliojusioje nuo 2020 m. lapkričio 19 d., nustatyta, kad: „Mažosios bendrijos narys gali sudaryti civilines sutartis su mažąja bendrija dėl paslaugų teikimo ir (ar) darbų mažajai bendrijai atlikimo, išskyrus darbo santykių požymius turinčias sutartis. Bendra pagal mažosios bendrijos nario su mažąja bendrija sudarytas civilines sutartis suteiktų paslaugų ir darbų suma negali viršyti šimto tūkstančių eurų per kalendorinius metus. Viršijanti nustatyta dydį suma yra laikoma mažosios bendrijos pelno paskirstymu arba lėšomis, skirtomis mažosios bendrijos narių asmeniniams poreikiams.“.

1. Kas yra MB nekilnojamojo turto mokesčio objektas?

Atsakymas.

Nekilnojamojo turto mokesčio (toliau – NTM) objektas yra MB nuosavybės teise priklausantis nekilnojamas turtas, esantis Lietuvos Respublikos teritorijoje, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra įregistruotas Nekilnojamojo turto registre, ar ne. MB taip pat privalo mokėti NTM už jai neterminuotai ar ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui perduotą naudotis nekilnojamąjį turtą (jo dalį), nuosavybės teise priklausantį fiziniams asmenims.

NTM už pagal finansinės nuomos (lizingo) sutartį, kurioje numatytas nuosavybės teisės perėjimas, pagal pirkimo - pardavimo išsimokėtinai arba išperkamosios nuomos sutartį įsigyjamą turtą, moka ne formalusis savininkas (pvz., lizingo bendrovė), o turtą įsigyjantis asmuo – MB, jeigu informacija apie atitinkamą sutartį yra užfiksuota viešajame valstybės registre (Nekilnojamojo turto registre).

2. Koks yra nekilnojamojo turto mokesčio tarifas?

Atsakymas.

Nekilnojamojo turto mokesčio tarifą, intervale nuo 0,5 procento iki 3 procentų nekilnojamojo turto mokestinės vertės, nustato savivaldybės taryba, atsižvelgdamos į vieną arba kelis iš šių kriterijų: nekilnojamojo turto paskirtį, naudojimą, teisinį statusą, jo technines savybes, priežiūros būklę, mokesčio mokėtojų kategorijas (dydį ar teisinę formą, ar socialinę padėtį) ar nekilnojamojo turto buvimo savivaldybės teritorijoje vietą (pagal strateginio planavimo ir teritorijų planavimo dokumentuose nustatytus prioritetus). Konkretų mokesčio tarifą, kuris galios atitinkamos savivaldybės teritorijoje nuo kito mokestinio laikotarpio pradžios, savivaldybės taryba nustato iki einamojo mokestinio laikotarpio liepos 1 dienos.

Jeigu, vadovaujantis NTMĮ 9 straipsnio 3 dalimi, nuo kito mokestinio laikotarpio mokestis už NTMĮ 9 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 punktuose nurodytą nekilnojamąjį turtą bus skaičiuojamas taikant naujai atlikto nekilnojamojo turto masinio vertinimo metu nustatytą vertę, kitą mokestinį laikotarpį galiosiantį mokesčio tarifą savivaldybės taryba gali nustatyti iki einamojo mokestinio laikotarpio gruodžio 1 dienos. Jeigu savivaldybės taryba per nurodytus terminus (iki einamojo mokestinio laikotarpio 1 d., o kai atliekamas masinis vertinimas iki gruodžio 1 d.) nenustato naujų konkrečių nekilnojamojo turto mokesčio tarifų, kitą mokestinį laikotarpį galioja paskutiniai nustatyti konkretūs nekilnojamojo turto mokesčio tarifai.

Jeigu savivaldybės taryba kito mokestinio laikotarpio konkrečius nekilnojamojo turto mokesčio tarifus nustato arba pakeičia po minėtų terminų (iki einamojo mokestinio laikotarpio 1 d., o kai atliekamas masinis vertinimas iki gruodžio 1 d.), nustatyti (pakeisti) konkretūs nekilnojamojo turto mokesčio tarifai savivaldybės teritorijoje taikomi dar kitą mokestinį laikotarpį po ateinančio mokestinio laikotarpio.

Savivaldybių tarybų sprendimus dėl nekilnojamojo turto mokesčio tarifų nustatymo galima rasti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje www.vmi.lt > Mokesčių žinynas> Nekilnojamojo turto mokestis > Tarifai.

3. Kas nustato nekilnojamojo turto mokestinę vertę?

Atsakymas.

Nekilnojamąjį turtą vertina turto vertintojas – Valstybės įmonė Registrų centras.

4. Ar MB moka avansinį nekilnojamojo turto mokestį?

Atsakymas.

MB avansinį NTM privalo mokėti, jeigu metinė NTM suma už kalendorinių metų sausio 1 dieną nuosavybės teise priklausantį nekilnojamąjį turtą yra didesnė kaip 500 eurų. Avansiniai mokesčiai turi būti sumokami atitinkamai iki einamųjų kalendorinių metų kovo 15 dienos, birželio 15 dienos ir rugsėjo 15 dienos. Kiekvienas avansinis mokestis sudaro ¼ metinio NTM sumos. MB nereikia mokėti avansinio NTM už iš fizinių asmenų išsinuotą ar pagal panaudos sutartį naudojamą nekilnojamą turtą.

5. Kaip deklaruojamas nekilnojamojo turto mokestis?

Atsakymas.

NTM deklaracijos forma KIT711 ir jos priedai KIT711F, KIT711A ir KIT711S (toliau - Deklaracija) bei jos pildymo taisyklės yra patvirtintos Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2007 m. gegužės 29 d. įsakymu Nr. VA-40.

MB, kurioms kalendorinių metų sausio 1 dieną priklauso nuosavas ir (ar) įsigyjamas nekilnojamasis turtas, teikdamos Deklaraciją už praėjusį mokestinį laikotarpį, kartu turi deklaruoti ir einamojo mokestinio laikotarpio pirmų devynių mėnesių, t. y. pirmų trijų ketvirčių, avansinius NTM, užpildydamos Deklaraciją (versija 02) ir jos A priedą.

Deklaracijos formą ir jos priedą bei pildymo taisykles galima rasti Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos interneto svetainėje (adresas www.vmi.lt).

6. Kada pradamas ir kada baigiamas skaičiuoti nekilnojamojo turto mokestis?

Mokestis nuo apmokestinamo nekilnojamojo turto vertės pradamas skaičiuoti nuo mėnesio, einančio po mėnesio, kurį:

- įgijo nuosavybės teisę į nekilnojamąjį turtą,
- perėmė valdyti įsigyjamą nekilnojamąjį turtą,
- MB grąžintos teisės į įsigyjamą nekilnojamąjį turtą,
- MB nekilnojamąjį turtą perima iš fizinio asmens naudoti neterminuotai ar ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui,
- buvo prarasta teisė į nekilnojamojo turto mokesčio lengvatą, numatytą NTMĮ 7 straipsnio 2 dalyje.

Mokestis nuo apmokestinamo nekilnojamojo turto vertės pradamas skaičiuoti nuo mėnesio, kurį:

- nekilnojamojo turto statyba, rekonstravimas, atnaujinimas ar kapitalinis remontas buvo pripažintas baigtu Lietuvos Respublikos statybos įstatymo nustatyta tvarka,
- neužbaigti statyti, rekonstruoti, kapitališkai remontuoti ar atnaujinti statiniai buvo faktiškai pradėti naudoti.

Mokestis nuo apmokestinamo nekilnojamojo turto vertės nebeskaičiuojamas nuo mėnesio, einančio po mėnesio, kurį:

- perleido nekilnojamąjį turtą,
- perleido teisės į įsigyjamą nekilnojamąjį turtą ar šių teisių neteko,
- nekilnojamasis turtas, kuris buvo perimtas neterminuotai ar ilgesniam kaip vieno mėnesio laikotarpiui, grąžinamas fiziniam asmeniui,
- nekilnojamasis turtas išnyksta (nugriaunamas, sudega ar kitaip fiziškai prarandamas).

Mokestis nuo apmokestinamo nekilnojamojo turto vertės nebeskaičiuojamas nuo mėnesio, kurį:

- įgyjama teisė į mokesčio lengvatą, numatytą NTMĮ 7 straipsnio 2 dalyje,
- pradėti rekonstravimo, kapitalinio remonto ar statinio atnaujinimo darbai, bet ne anksčiau nei šiems darbams buvo išduotas statybos leidimas.